

Tvl 2025/9

Hoge Raad 12 januari 2024, nr. 21/05264
m.nt. mr. dr. J. van der Pijl¹

NJB 2024/201
NJ 2023/199
RvdW 2023/652
RAR 2024/52
RI 2023/62
NJB 2023/1565
RAR 2023/125
RvdW 2024/113
ECLI:NL:PHR:2023:139
ECLI:NL:HR:2023:887
ECLI:NL:HR:2024:23

Faillissement werkgever. Welke gevolgen heeft faillietverklaring van de werkgever op lopende procedures die voorafgaand aan het faillissement waren ingesteld tegen deze werkgever?

Uit vaste rechtspraak van (ook) de HR over dit onderwerp blijkt dat doorslaggevend voor de vraag of een procedure ten aanzien van niet-verifieerbare vorderingen in faillissement voortgezet of geschorst dient te worden, is of voor de voortzetting van die procedure een zelfstandig belang bestaat. Dit belang dient los te staan van het belang dat de eiser heeft met betrekking tot de toewijsbaarheid van de verifieerbare vorderingen, zoals het betalen van loon. Uit eerdere rechtspraak blijkt dat dit belang onder andere gelegen kan zijn in het (eventuele) recht op een WW-uitkering of het herstellen van de eer en goede naam of andere belangen. Denk daarbij aan de situatie waarin een werknemer het ontslag op staande voet aanvecht en de werkgever gedurende de procedure failliet is verklaard.

In deze zaak was de vraag aan de orde of de vorderingen van FNV en één oud-schoonmaakster tegen Helpling als kwalificeren als verifieerbare vorderingen en kan de procedure ten aanzien van (enkele van) deze vorderingen worden voortgezet ondanks het faillissement van Helpling? De Hoge Raad oordeelt dat FNV en werknemer voldoende hebben toegelicht waarom aan hun zijde sprake is van een zelfstandig belang ten aanzien van enkele van hun vorderingen, te weten die betrekking hebben op de kwalificatie van de arbeids- dan wel uitzendovereenkomst en op de strijdigheid met zgn. Waadi. Met name bij vorderingen waarvan de beoordeling voor werknemer (en andere schoonmakers) van belang is ten aanzien van hun rechten en verplichtingen vanuit fiscaal en sociaal-zekerheidsperspectief.

Noot bij HR 12 januari 2024, ECLI:NL:HR:2024:23
(Helpling Netherlands B.V./FNV c.s.)

1. Inleiding - procedureverloop

Helpling exploiteerde een digitaal platform waarop schoonmakers en particuliere huishoudens afspraken konden maken over uit te voeren huishoudelijke werkzaamheden. In de visie van Helpling vervulde zij slechts een 'prikbord-functie' met haar platform, waarop enkel de contracterende partijen met elkaar in contact werden gebracht. Daar dacht niet iedereen hetzelfde over: FNV startte samen met een schoonmaker (hierna gezamenlijk: FNV c.s.) een procedure ten aanzien van de vraag of tussen Helpling en de schoonmakers niet toch sprake was van een arbeidsovereenkomst in de zin van art. 7:610 BW. Daarbij vorderden zij subsidiair een verklaring recht dat, als tussen Helpling en de schoonmakers dan geen 'gewone' arbeidsovereenkomst bestond, sprake was van een uitzendovereenkomst in de zin van art. 7:690 BW, oftewel een bijzondere variant van de arbeidsovereenkomst, met haar specifieke, van het algemene arbeidsrecht afwijkende regime. In eerste aanleg gaf de kantonrechter Helpling gelijk (geen arbeidsovereenkomst, en ook geen uitzendovereenkomst).² Daarna oordeelde het Hof Amsterdam echter anders: er was wel degelijk sprake van een uitzendovereenkomst tussen Helpling en de schoonmakers.³

Dit was – in 2021 – de eerste uitspraak van een Nederlandse rechter waarin een uitzendovereenkomst tussen zo'n platform en de arbeidskracht werd aangenomen, en zeker niet de laatste over dit onderwerp (op uitspraken in zaken tegen Deliveroo en Uber kom ik later terug). Direct na deze uitspraak werd in commentaren al geconstateerd dat de uitspraak vergaande gevolgen zou hebben voor de bestaande werkwijze van platforms die inspelen op de vraag van particulieren naar bijvoorbeeld schoonmakers, klusjesmannen en zorgverleners aan huis, met name als daarbij een driepartijenverhouding bestaat en het platform deze driepartijenverhouding in vergaande mate domineert, doordat het in forse mate de controle over het arbeidsproces (inclusief de betaling) heeft en houdt.⁴ Met het aannemen van een uitzendovereenkomst kwam het verdienmodel van dergelijke platforms in gevaar: in casu moest Helpling plotseling alle financiële werkgeversverplichtingen dragen en de Schoonmaak-cao toepassen.⁵

Helpling ging in cassatie, maar in januari 2023, nog voordat de advocaat-generaal kon concluderen, werd haar faillissement

¹ Job van der Pijl is advocaat bij DingemansVanderKind, universitair docent arbeidsrecht aan de UvA en redacteur van dit tijdschrift.

² Rechtbank Amsterdam 1 juli 2019, ECLI:NL:RBAMS:2019:4546.

³ Hof Amsterdam 21 september 2021, ECLI:NL:GHAMS:2021:2741, JAR 2021/263, m.nt. S. Said.

⁴ Zie hierover: M.D. Ruizeveld in haar commentaar op het arrest van Hof Amsterdam, TRA 2021/95.

⁵ Dat niet ieder platform hetzelfde lot beschoren is, blijkt uit de zgn. Temperuitspraak waarin de Rechtbank Amsterdam in 2024 aannam dat geen sprake is van een uitzendovereenkomst tussen platform en werkende (veelal actief in de horeca, maar ook als schoonmakers): Rechtbank Amsterdam 10 juli 2024, ECLI:NL:RBAMS:2024:3987, JAR 2024/202, m.nt. J.H. Bennaars.

uitgesproken. Daarmee kwam de vraag centraal te staan welke gevolgen de faillietverklaring had voor het geding in cassatie. Bedenk hierbij – ik liet dat omwille van de leesbaarheid hiervoor achterwege – dat FNV c.s. maar liefst 25 vorderingen hadden ingesteld, variërend van hun meest verstrekkende vordering te bepalen dat sprake was van een arbeidsovereenkomst tussen de schoonmakers (dus ook tussen Helpling en andere schoonmakers dan deze ene eiseres) tot diverse gebods- en verbodsvorderingen, alsook vorderingen tot naleving van wetgeving en van de Schoonmaak-cao, en tot (na)betaling van bijvoorbeeld cao-loon en nevenvorderingen zoals de wettelijke verhoging en wettelijke rente.

In zijn eerste arrest in deze zaak schorste de Hoge Raad het geding in cassatie voor zover het verifieerbare vorderingen betrof.⁶ Ook overwoog de Hoge Raad dat, nu partijen er, na de op 3 februari 2023 genomen conclusie van de advocaat-generaal,⁷ geen blijk van hadden gegeven het geding voor wat betreft niet-verifieerbare vorderingen voort te willen zetten, hij van plan was de zaak amtsshalve door te halen. Dat bracht FNV c.s. in actie: zij verzochten de Hoge Raad niet over te gaan tot amtsshalve doorhaling en lichtten toe dat zij belang hadden bij voortzetting van de procedure voor wat betreft zeven van de 25 vorderingen. In haar nadere conclusie ging de advocaat-generaal hier deels in mee: haar conclusie strekte tot voortzetting van het geding voor zover het vier vorderingen van FNV c.s. betrof.⁸ In zijn hier aan de orde zijnde arrest kwam de Hoge Raad tot het oordeel dat de procedure nog voor wat betreft drie vorderingen wordt voortgezet:⁹

1. *te verklaren voor recht dat sprake is van een arbeidsovereenkomst tussen de schoonmaakster en andere schoonmaaksters enerzijds en Helpling anderzijds in de zin van art. 7:610 BW;*
2. *(subsidiar) te verklaren voor recht dat sprake is van een uitzendovereenkomst tussen de schoonmaakster en Helpling in de zin van art. 7:690 BW; en*
3. *(eveneens subsidiar) te verklaren voor recht dat Helpling in strijd met art. 9 Waadi aan de schoonmaakster een financiële tegenprestatie vraagt voor haar uitzendwerkactiviteiten.*

Nadien heeft de advocaat-generaal nog weer een (bijzonder uitvoerige) conclusie genomen, die ertoe strekt dat geen sprake is van een uitzendovereenkomst, maar van een gewone arbeidsovereenkomst tussen Helpling en de schoonmakers.¹⁰ De einduitspraak van de Hoge Raad is op het moment van schrijven van deze bijdrage nog niet bekend.

De zaak is interessant, enerzijds vanwege het faillissementsprocesrechtelijke aspect (over welke vorderingen dient de rechter zich ook na faillietverklaring van een partij nog uit te spreken?), als vanwege de arbeidsrechtelijke vragen die erin aan de orde komen (wanneer is sprake van

een arbeids- c.q. uitzendovereenkomst en wanneer niet?), wat – zoals zal blijken – in geval van insolventie van de werkverschaffer ook relevante gevolgen kan hebben voor de insolventierechtpraktijk. In deze bijdrage komt eerst het arbeidsrecht aan de orde, inclusief de gevolgen bij faillissement, en daarna het faillissementsprocesrecht.

2. Arbeidsrechtelijk perspectief

Het zal duidelijk zijn: het is onrustig in arbeidsrechtland.¹¹ Dat dit ook relevant kan zijn voor de insolventierechtpraktijk blijkt uit deze uitspraak. De klassieke (definitie van de) arbeidsovereenkomst lijkt – ik zeg het voorzichtig – soms aansluiting te missen op de snel veranderende ontwikkelingen op de arbeidsmarkt. Dit spitst zich toe op de zogenaamde kwalificatievraag: wanneer is precies sprake van een arbeidsovereenkomst? Om aan het als knellend ervaren keurslijf van het arbeidsrecht te ontkomen heeft het aantal zzp'ers in Nederland een bijzonder hoge vlucht genomen, met gevolgen voor de bestaanszekerheid van deze werkenden: er is bijvoorbeeld geen doorbetalingsplicht bij ziekte en zij bouwen veelal geen pensioen op.

Dat heeft geleid tot de wens om schijnzelfstandigheid tegen te gaan, die onder meer tot uitdrukking is gekomen in de afschaffing per 1 januari 2025 van het zogenaamde handhavingsmoratorium door de Belastingdienst. Oftewel: de Belastingdienst gaat sinds kort weer handhaven als zij constateert dat een overeenkomst van opdracht in feite een arbeidsovereenkomst is. Het afschrikwekkende karakter hiervan is overigens nogal beperkt, nu die handhaving in de vorm van oplegging van sancties na politieke druk slechts terugwerkt tot 1 januari jl. en er evenmin boetes worden opgelegd als binnen een organisatie inmiddels aantoonbaar stappen door de opdracht- c.q. werkgever worden gezet in het tegengaan van de inzet van schijnzelfstandigen (zzp'ers). Dit betreft dus de fiscale en socialezekerheidsrechtelijke kant van de zaak: kunnen Belastingdienst en UWV een werkverschaffer aanspreken tot betaling van belasting en premies? Ja, is daarop het antwoord: wel als sprake is van een arbeidsovereenkomst en dan heeft dat ook gevolgen in faillissement, bijvoorbeeld op de hoogte en het al dan niet preferente karakter van die vorderingen.

Daarnaast speelt het civielrechtelijke aspect: zzp'ers kunnen dus het standpunt innemen dat zij gewone werknemers zijn (zie hierboven). Zij kunnen dan naleving van cao's vorderen, doorbetaling bij ziekte, afdracht van pensioenpremies, betaling van de transitievergoeding bij ontslag etc. In faillissement betekent dat ook het een ander: een beroep op de loongarantieregeling, die (uitsluitend) geldt voor werknemers, is hier in zijn algemeenheid van afhankelijk,¹² alsook bijvoorbeeld een beroep op uitbetaling openstaande vakantiedagen (die zzp'ers in zijn algemeenheid niet hebben

6 HR 9 juni 2023, ECLI:NL:HR:2023:887, JOR 2023/250, m.nt. M.H. Remmink.

7 Conclusie A-G De Bock 3 februari 2023, ECLI:NL:PHR:2023:139.

8 Conclusie A-G De Bock 1 december 2023, ECLI:NL:PHR:2023:1193.

9 In de nummering van de vorderingen van FNV c.s. betreft het hun oorspronkelijke vorderingen onder nrs. 1, 2 en 4.

10 Conclusie A-G De Bock 5 juli 2024, ECLI:NL:PHR:2024:730.

11 Voor een recente algemene beschouwing over dit onderwerp zie: A.R. Houweling, Arbeidsrecht over de datum: over de houdbaarheid van ons arbeidsbestel nu en in de nabije toekomst, TAP 2025/1.

12 Art. 61 WW, de basis van de loongarantieregeling, kent de aanspraken uit hoofde van de regeling immers toe aan de 'werknemer' van de insolvente 'werkgever'.

en werknemers wel) en – ook in faillissement – aanspraken uit hoofde van een toepasselijke cao. Ik noem ten slotte ook de zorgplicht voor een veilige werkomgeving c.q. -vloer, die ook op de curator rust, mocht een werknemer iets overkomen bij de uitoefening van zijn werkzaamheden gedurende de opzegtermijn. Tot slot zijn aanspraken uit hoofde van een arbeidsovereenkomst bevoorrecht op grond van art. 3:288 BW, én is loon uit hoofde van een arbeidsovereenkomst vanaf de faillietverklaring een boedelschuld, aldus art. 40 lid 2 Fw, terwijl dat allemaal niet geldt voor vergoeding van werkzaamheden die zijn verricht door zzp'ers. Kortom, het maakt uit of sprake is (geweest) van een arbeidsovereenkomst, ook in faillissement.

Daarom nu heel in het kort nog een aantal woorden over de recente ontwikkelingen in de arbeidsrechtspraak. In de eerste plaats is belangwekkend de uitspraak van de Hoge Raad uit 2023 in de *Deliveroo*-zaak, over de kwalificatie van de overeenkomsten met maaltijdbezorgers.¹³ Daarin heeft hij overwogen dat de vraag “of een overeenkomst moet worden aangemerkt als arbeidsovereenkomst” afhangt “van alle omstandigheden van het geval in onderling verband bezien”. Dat heeft hij vervolgens nader gespecificeerd door het noemen van een tiental gezichtspunten. Ik citeer hier r.o. 3.2.5 uit dat *Deliveroo*-arrest:

(...) Van belang kunnen onder meer zijn de aard en duur van de werkzaamheden, de wijze waarop de werkzaamheden en de werktijden worden bepaald, de inbedding van het werk en degene die de werkzaamheden verricht in de organisatie en de bedrijfsvoering van degene voor wie de werkzaamheden worden verricht, het al dan niet bestaan van een verplichting het werk persoonlijk uit te voeren, de wijze waarop de contractuele regeling van de verhouding van partijen is tot stand gekomen, de wijze waarop de beloning wordt bepaald en waarop deze wordt uitgekeerd, de hoogte van deze beloningen, en de vraag of degene die de werkzaamheden verricht daarbij commercieel risico loopt. Ook kan van belang zijn of degene die de werkzaamheden verricht zich in het economisch verkeer als ondernemer gedraagt of kan gedragen, bijvoorbeeld bij het verwerven van een reputatie, bij acquisitie, wat betreft fiscale behandeling, en gelet op het aantal opdrachtgevers voor wie hij werkt of heeft gewerkt en de duur waarvoor hij zich doorgaans aan een bepaalde opdrachtgever verbindt.”

Deze gezichtspunten hebben de arbeidsrechtelijke gemoeieren vervolgens flink beziggehouden.¹⁴ Ze leidden in de zogenaamde *Uber*-zaak, over de taxichauffeurs die via dit platform hun diensten aan consumenten aanbieden, tot nadere prejudiciële vragen van Hof Amsterdam aan de Hoge Raad. Dit ging met name om één van de criteria, die het ondernemerschap van de chauffeurs betrof. Het gerechtshof vroeg aan de Hoge Raad een verduidelijking van dat criterium. Een

letterlijke lezing van het *Deliveroo*-arrest zou kunnen betekenen dat van twee Uber-chauffeurs die precies hetzelfde werk doen, de ene een arbeidsovereenkomst heeft, en de andere niet, omdat die ander zich, *buiten* de werkzaamheden voor Uber om, meer als ondernemer gedraagt. Het hof vroeg de Hoge Raad of dat met het *Deliveroo*-arrest bedoeld is.¹⁵ Die vraag is inmiddels bevestigend beantwoord.¹⁶ Voor de *Helpling*-zaak kan dat laatste uiteindelijk ook gevolgen hebben, nu de advocaat-generaal als gezegd medio 2024 tot de nadere conclusie kwam dat sprake was van een arbeidsovereenkomst tussen Helpling en (in feite: alle) schoonmakers, terwijl gezien de uitspraak van de Hoge Raad in *Uber*, per individueel geval zal moeten worden nagegaan of inderdaad sprake is van een arbeidsovereenkomst, waarbij de uitkomst kan verschillen, ook als het om exact dezelfde werkzaamheden en verplichtingen gaat, omdat de ene schoonmaker zich – *buiten* de werkzaamheden die hij in dit geval voor Helpling verricht(te) om – meer als ondernemer gedraagt (gedroeg) dan de andere. Zo bezien mag worden verwacht dat de Hoge Raad niet meegaat met de advocaat-generaal in haar (te) algemene conclusie. Het is vervolgens de vraag – maar daarover zal in deze procedure geen uitsluitel volgen – hoe dit zijn beslag gaat krijgen bij de afwikkeling van het faillissement van Helpling, waarin veel schoonmakers vergelijkbare aanspraken hebben en naar mijn verwachting deze ook bij de curator hebben ingediend. Het belooft een interessante exercitie voor de curator te worden.

3. Faillissementsrechtelijk perspectief

Naast deze materiële arbeidsrechtelijke vragen speelt in deze zaak het procesrecht in faillissement een grote rol. FNV c.s. hadden aanvankelijk 25 rechtsvorderingen ingesteld en in verband met het na de faillietverklaring van Helpling al dan niet voortzetten van de procedure diende vastgesteld te worden hoe ieder van deze vorderingen moest worden gekwalificeerd. Hier kwamen art. 28 en 29 Fw in beeld.

Art. 28 Fw bepaalt voor rechtsvorderingen over rechten of verplichtingen die tot de failliete boedel behoren, maar niet ter verificatie in het faillissement kunnen worden ingediend – zo vatte de Hoge Raad het in zijn eerste tussenarrest in deze zaak zelf samen –, dat de eiser na faillietverklaring van de schuldenaar bevoegd is om schorsing van de procedure te verzoeken teneinde de curator in het geding te roepen. Art. 29 Fw bepaalt voor rechtsvorderingen die voldoening van verbintenissen uit de boedel ten doel hebben – en die in faillissement slechts door indiening ter verificatie geldend worden gemaakt –, dat het geding na faillietverklaring wordt geschorst, om alleen voortgezet te worden indien de verificatie van de vordering wordt betwist.¹⁷ FNV c.s. konden zagezegd hun financiële vorderingen (dus de vorderingen die vallen onder art. 29 Fw) gewoon bij de curator indienen en afwachten of

13 HR 24 maart 2023, ECLI:NL:HR:2023:443.

14 Zie onder meer de volgende annotaties bij dit arrest: *JAR* 2023/107, m.nt. E.F. Grosheide, *Ondernemingsrecht* 2023/50, m.nt. van Slooten, *TRA* 2023/70, m.nt. M.D. Ruizeveld, *NJ* 2024/35, m.nt. E. Verhulp en *AR-Updates*. nl 2023-0400 met annotatie van A.R. Houweling.

15 Hof Amsterdam 3 oktober 2023, ECLI:NL:GHAMS:2023:2220.

16 HR 21 februari 2025, ECLI:NL:HR:2025:319

17 HR 9 juni 2023, ECLI:NL:HR:2023:887, r.o. 3.3.1 en 3.3.2.

de verificatie zou worden betwist, maar zij wilden, niet geheel onbegrijpelijk, op de meer principiële punten (vallend onder art. 28 Fw) nu toch graag al een uitspraak van de Hoge Raad. Daarvoor was en is nodig dat laatstgenoemde soort vorderingen zelfstandige betekenis toekomt. Een rechtsvordering mist die zelfstandige betekenis, indien niet blijkt dat de eisende partij bij die rechtsvordering een ander belang heeft dan de toewijsbaarheid van een rechtsvordering die voldoening van een verbintenis uit de boedel ten doel heeft.¹⁸ De Hoge Raad diende dus te beoordelen of de – inmiddels nog maar: zeven – vorderingen van FNV c.s., met name strekkend tot verklaring voor recht, vielen onder een van beide regimes (van art. 28 dan wel 29 Fw).¹⁹

Ter verduidelijking een arbeidsrechtelijk voorbeeld uit de lagere rechtspraak. De vordering tot vernietiging van een ontslag op staande voet is een niet-verifieerbare vordering waarvan in de feitenrechtspraak is aangenomen dat daarbij voldoende zelfstandig belang bestaat. Een dergelijke vordering wordt niet alleen van belang geacht voor de toewijsbaarheid van – bijvoorbeeld – een (verifieerbare) loonvordering, maar ook voor het herstel van de eer en goede naam van de werknemer, die daarmee immers een inhoudelijk oordeel krijgt over het gegeven ontslag op staande voet.²⁰ Ook is heel goed denkbaar dat bij een vordering tot vernietiging van een ontslag op staande voet zelfstandig belang bestaat in verband met het (eventuele) recht op een WW-uitkering.²¹ Terug naar deze zaak: ook FNV c.s. voerden als belang bij de vorderingen c.q. de gevraagde verklaringen voor recht aan dat deze verklaringen noodzakelijk zijn voor het vaststellen van het recht op een WW-uitkering, niet in de laatste plaats nu UWV die uitkeringsaanvragen vooralsnog niet had toegewezen. Een ander door FNV c.s. aangevoerd belang betrof de inhoudingsplicht (van belasting en sociale premies) die in de opgetuigde contractuele constellatie bij de schoonmaker kwam te liggen, terwijl dit bij een ‘gewone’ arbeidsovereenkomst niet is toegestaan. In deze twee punten is in ieder geval de advocaat-generaal, maar ook, blijkens het dictum in het hier besproken tussenarrest van januari 2024, de Hoge Raad meegegaan.

Dat gold niet voor ieder aangevoerd ‘zelfstandig belang’. Een derde aangevoerd belang volgde uit de aanname van FNV c.s. dat de gevraagde verklaring voor recht dat de Schoonmaak-cao van toepassing is, noodzakelijk zou zijn voor het geldend maken van pensioenaanspraken. Dit belang kon volgens de advocaat-generaal – en de Hoge Raad was het daar kennelijk mee eens – echter niet los worden gezien van de (hieraan gekoppelde) verifieerbare vorderingen in deze procedure.

Als vierde en laatste belang werd aangevoerd dat FNV en haar leden er belang bij hebben te weten hoe juridisch moet

worden omgegaan met dergelijke driehoeksrelaties, met digitale platformen. Daarbij is verwezen naar haar statuten waarin onder meer staat dat FNV de materiële en immateriële belangen van werkenden en niet-werkenden behartigt. Voor de advocaat-generaal was ook dit voldoende.

Jammer is dat de Hoge Raad zelf niet inhoudelijk ingaat op alle aangevoerde belangen. Hij beperkt zich tot de overweging dat bij de verschillende vorderingen wel of niet is “gebleken” van een ander belang dan dat van hun rechtsvorderingen die voldoening van verbintenissen door de boedel ten doel hebben. Hij houdt zich erg op de vlakke. Uitsluitend ten aanzien van het door FNV c.s. aangevoerde “bijkomende” belang om duidelijkheid te verkrijgen over de wijze waarop driehoeksrelaties juridisch worden beoordeeld (aanhalingstekens afkomstig van de Hoge Raad), neemt de Hoge Raad de moeite aan de overwegingen toe te voegen dat die behoefte aan duidelijkheid bij dit belang onvoldoende is. De conclusie is aldus gerechtvaardigd, dat de Hoge Raad geen glashelder criterium heeft geformuleerd, niet eerder al en evenmin in de hier besproken uitspraak, maar dat het een vraag van feitelijke aard blijft, die van geval tot geval beoordeeld moet worden.

4. Tot slot

Omdat de turbulentie op de arbeidsmarkt en de rechterlijke uitspraken die daardoor worden uitgelokt het verdienmodel van platformondernemingen ondermijnen, ligt een faillissement van dergelijke organisaties al snel op de loer. Dat is vanwege de daarmee gepaard gaande (ook: maatschappelijke) schade ongewenst. Daarmee ligt er een opdracht bij de wetgever om het arbeidsrecht te moderniseren en beter aan te laten sluiten op (digitale) ontwikkelingen, zulks ook ter vergroting van de rechtszekerheid. Maar de insolventiepraktijk dient er ook rekening mee te houden dat de vragen zoals hier aan de orde naar verwachting vaker zullen opspelen.

Mr. dr. J. van der Pijl

Tvl 2025/10

Hoge Raad 25 oktober 2024, nr. 24/00300
m.nt. mr. F.A. van de Wakker¹

RvdW 2024/1010

NJ 2024/322

NJB 2024/2250

RCR 2025/5

Ondernemingsrecht 2025/20

ECLI:NL:PHR:2024:346

ECLI:NL:HR:2024:1533

¹⁸ HR 21 maart 2014, ECLI:NL:HR:2014:675 (SRC Publiekshavendheden), r.o. 3.3.3.

¹⁹ Zie hierover ook annotatie bij dit arrest in: JOR 2024/80 van M.C. van Genugten.

²⁰ Zie bijvoorbeeld: Hof Arnhem-Leeuwarden 10 september 2013, ECLI:NL:GHARL:2013:6650, JOR 2013/324, m.nt. P.R.W. Schaink, rov. 3.6; Rb. Midden-Nederland 24 april 2018, ECLI:NL:RBMNE:2018:3373, rov. 1.5.

²¹ Zie bijvoorbeeld: Hof Arnhem-Leeuwarden 31 oktober 2017, ECLI:NL:GHARL:2017:9476, rov. 5.2; Rb. Noord-Holland 12 oktober 2020, ECLI:NL:RBNHO:2020:8273, rov. 5.3.

¹ Gelieve dit artikel aan te halen als F.A. van de Wakker, ‘Noot bij HR 25 oktober 2024, ECLI:NL:HR:2024:1533 (IHC)’, Tvl 2025/10. F.A. van de Wakker is advocaat bij DLA Piper.